

TEABE TELEKRAAT

Nr. 85

27.10.1998

TÖÖKAITSENÕUKOGU - mis see on?

Loodame, et lõpuks alustab tööd ETV Töökaitsenõukogu. Millega peaks nimetatud nõukogu tegelema? Kuidas "tööd kaitsta"?

Töökaitse on õiguslike, majanduslike, tehniliste, ergonoomiliste, organisatsiooniliste, töökorralduslike, tervishoiu- ja sotsiaalmeetmete ja vahendite kogum töökeskkonnas tekkida võivate ohtlike ja kahjulike mõjurite vältimiseks ning inimeste töövõime tagamiseks. Tööandja kohustus on võimaluse loomine töökaitseseabinõude täitmiseks ja töövõtja on kohustatud neid meetmeid järgima. Antud küsimuses ei saa olla lähenemist *a la* "mulle see ei meeldi" või "ma ei taha".

Seni pole meie majas suuremaid töökaitselaseid õigusrikkumisi esinenud, samuti pole juhtunud suuremaid tööõnnetusi, mis on tavaliselt ohutusabinõude rikkumise tulemus. Loodame, et nii läheb ka edaspidi, kuid siiski on alati parem karta kui kahetseda.

Ometi võiks üht-teist veelgi ära teha. Näiteks medpunkti avamine meie majas - MIDA ARVAD SINA?

Loodame, et teil kõigil on töökaitsenõukogu tegevuse suhtes oma ettepanekuid ning et te neist ka teada annate!

Et oleks teada, kelle poole antud küsimuses võiks pöörduda, selleks olgu siinkohal ära toodud töökaitsenõukogu liikmete nimekiri:

Ülari Kell	4684, 255 34774
Urmas Koonik	4712
Einar Lukkonen	4754
Eno Pertman	4796
Leiger Põldma	4701
Vello Reili	4630
Anu Roots	4656
Aino Sauemägi	4154
Helme Siider	4655
Hans Sooba	4729
Heiki Terras	4685
Peeter Urtson	4576

ETV Töökaitsenõukogu esimees
Ülari Kell

Välisosakond annab teada

SIS Briefings on EBU strateegilise informatsiooniteenistuse infobülletään, mis kajastab autorite nägemusi, mitte EBU ametlikke seisukohti. (saadaval ETV välisosakonnas).

Väljaande septembrinumbris on kaks pikemat artiklit: "Kanalipakettide mõju majandusele - Suurbritannia kogemus" ja "Reguleerivate instantside konvergens - uus Itaalia lähenemisviis", mille sisu on alljärgnevalt kokku võetud. Lisaks on veel rubriik, kus tutvustatakse värskelt ilmunud raadioid, televisioone ja nn. uut meediat puudutavaid materjale.

Kanalipakettide mõju majandusele - Suurbritannia kogemus

1998. a. juunis, pärast mitmeid ametlikke nõupidamisi, otsustas Sõltumatu TV-Komisjon (ITC) takistada teatavaid kanalite nn. pakkimise viise. Augustis kaebas Flextech (Suurbritannia suurim tähtsamate kanalite vahendaja kaabli ja satelliidi kaudu) ITC selle otsuse pärast kohtusse. Ükskõik, kuidas asi laheneb, üht võib sellest õppida: kanalipakettide moodustamine ning kanalite nendesse kaasamise või välja jätmise motiivid on omavahelises konkurentsivõrku väga olulised. Kuna liitumistingimusi reguleerivad eeskirjad kehtivad kõikjal Euroopa Liidus, siis peaks see kindlustama, et kanalitele pakutakse võrdseid tingimusi.

Kanalikomplektide moodustamine võib olla võimalus suurendada müüginumbreid ja tulusid, kuid see võib kaasa tuua ka tõsisemaid probleeme ausas konkurentsivõrku näiteks liitumise takistamise näol, mis vähendab vaataja valikuvõimalusi ja tõstab hindu. Mõnede komplekteerimisvormide puhul ei ole see tahtlik, kuid teised ongi loodud just sel eesmärgil.

järg. lk. 2

Välisosakond...

ITC nõupidamistel keskenduti nelja tüüpi kanalikomplektidele, mis on hetkel Suurbritannia pay-TV turul ülekaalus:

- "Osta otse" - komplekt, mille korral on abonendil võimalus näha tasuta lisakanaleid, kui ta on ostnud Sky multikanalipaketi.
- "Lisakanal ja allahindlus" - seda paketti iseloomustab võimalus saada lisakanalite ostmisel allahindlust. Klient, keda põhikanalid ei huvita ja seega nende eest ei maksaks, aga on siiski huvitatud mõnest paketi lisakanalist, ostab paketi ning saab iga järgneva lisakanali ostmisel allahindlust.
- "Tasuta boonuskanalid" - mõned lisakanalid (Disney, SkyMovies Gold ja Sky Sports 2/3) on tasuta, juhul kui nad on koos mõne nn. võtmekanaliga (SkySports 1, Sky Movies ja Movie Channel).

Reguleerivad instantsid peaksid oma otsustes nii palju kui võimalik soodustama konkurentsi ja programmirohkust ning tagama vaatajale valikuvõimaluse.

Igasuguste kogumike moodustamise korral on vaja arvestada konkurentsi soodustavaid ja takistavaid efekte, et identifitseerida neid variante, mis tekitavad suurimaid probleeme. Näiteks paketil "Tasuta boonuskanal" paistab olema suhteliselt halb mõju. Ilma detailse informatsioonita, millised on kliendi hinnangud, on raske jõuda kindlate järeldusteni teise kahe paketi "Osta otse" ja "Lisakanali allahindlus" kohta.

Reguleerivad instantsid peaksid oma otsustes nii palju kui võimalik soodustama konkurentsi ja programmirohkust ning tagama vaatajale valikuvõimaluse.

Reguleerivate instantside konvergens - uus Itaalia lähenemisviis

Inspireerituna Ameerika eeskujust loodi 22. juulil Itaalias Euroopa traditsioonist erinev reguleeriv instants, mis tegeleb kõigi kommunikatsiooniküsimustega nii nende sisu kui tehniliste vahendite aspektist ja mille võimkonda kuuluvad nii telekommunikatsioonid, raadio, televisioon kui ka kirjastustegevus.

Kommunikatsiooniamet on sõltumatu institutsioon, mida juhib peaministri poolt nimetatud president ja mis koosneb kahest komisjonist, mõlema eesotsas on komissar. Kommunikatsiooniameti liikmed valib parlament seitsmeks aastaks. Infrastruktuuride ja -võrkude

komisjoni pädevuses on info edastamise tehniline külg: sagedused, litsentsid, standardid ja dekodeerimis, sidetariifid, tarbijate kaebused sideteenuste osas jne.

Teenuste ja toodete komisjon koostab nõuded teenuste kvaliteedi kohta, kontrollib auditooriumiuuringute metodoloogilist autentsust, jälgib teleprogramme ning reklaami- ja spondeerimisreeglite järgimist, kaitseb laste ja keeleliste vähemusgruppide huvisid, kontrollib valimispropaganda eetrisseandmist ja kõigi parteide võrdset juurdepääsu eetriaajale.

Kommunikatsiooniamet kontrollib ka Euroopa programmide ja sõltumatute tootjate toodangu kasutamise normidest kinnipidamist ning satelliitvõrgu operaatorite poolt Itaalia ja Euroopa filmide promomist.

1984. aastast kuni tänaseni on privatiseeritud circa 40 telekommunikatsioonikompaniid üle kogu maailma.

Paljudes riikides on viimasel ajal tunduvalt langenud rahvusvahelise telefonise hind (73% Suurbritannias, 60% Jaapanis). Internet on viimase nelja aastaga muutunud massiliseks kommunikatsioonivahendiks. Telekanalite arv on märgatavalt tõusnud: 1992. a. oli Euroopas 120 kanalit, 2000. a. on neid üle 600.

Erinevad infoturud on viimasel ajal laienenud (arvutid, meedia, reklaam, telekom), aga mõnesid neist (telefonise, andmeedastus, TV) pidurdab reguleerivate instantside struktuur (monopol, välisoperaatorite tõrjumine). Mängus on kaks faktorit: sisemine nõudmine, mis konkurentsi kaudu taotleb efektiivsemat info liikumist, ja sektori juhtivmaade surve, mis taotleb protektsionistlike monopolide kaotamist ning seeläbi madalamaid tariife ja suuremaid territooriume, kus nende firmad saaksid äri teha. Peaaegu kõikjal hakkavad rahvuslikud operaatorid taanduma rahvusvaheliste ees. See tingib ka vajaduse asutada sõltumatud organid, mis vabastavad riigi vajadusest reguleerida turgu ja tegelda operaatorite ning tarbijate vaheliste suhetega.

Majanduse vaatevinklist saab täheldada kolme liikumist:

- monopolilt turumajandusele
- kitsalt rahvusliku ulatusega tegevuselt maailmaturgudele
- vaid ühte liiki teenust osutavatelt ühefunktsioonilistelt võrkudelt multifunktsionaalsetele võrkudele.

Juriidilisest vaatenurgast seisneb muudatus riigi otsese sekkumise asendamises sõltumatute organite vahetalitusega. See kõik toob kaasa süvamuutuse: tarbijad saavad veel mitmekülgsema juurdepääsu informatsioonile ning firmad saavad oma oskusi paindlikumalt rakendada.

Kontrolli kriteeriumid

Majandusliku efektiivsuse taotlemine (madalamad edastuskulud organisatsioonidele, madalamad hinnad tarbijatele) sunnib asetama pearõhu üldisele konkurentsile, mis muutub üha pingelisemaks ja suurendab sektori produktiivsust, kõrvaldades monopolide ajast pärineva ebaproductiivsuse. See võib tuua kaasa ohu, et mitmed eksisteerivad firmad on ehk homseks juba kadunud.

Teabeallikate vohamine garanteerib kodanikule maksimaalse infovahetuse võimaluse, kuid selles peitub ka oht, et hakatakse rikkuma üksikisiku õigust privaatsusele, sest neid rikkumisi on üha raskem kontrollida.

Rahvusvaheline võistlus võib kaasa tuua mõne üksiku hiiglaste eelistamise ja oma riigi tasandil tegutseva kompetentse operaatori kõrvaletõukamise. Teabeallikate vohamine garanteerib kodanikule maksimaalse infovahetuse võimaluse, kuid selles peitub ka oht, et hakatakse rikkuma üksikisiku õigust privaatsusele, sest neid rikkumisi on üha raskem kontrollida.

Igal juhul peab kodanikel olema selge ülevaade kõigist muudatustest, veendumaks, et võimude poolt võetud meetmed ei satu konflikti kodanike huvidega.

Majanduslik ja sotsiaalne mõju

Kontrolliorganite mõju areaal on äärmiselt lai ja hõlmab väga erinevaid sektoreid telefonisidest kuni kirjastustegevuseni, mis siiani olid eraldatud. Kuid kõigil neil sektoritel on mitmeid sarnaseid prioriteete:

- anda tõuge uue konkurentsilaine tekkimisele, et seeläbi alandada edastushindu;
- kergendada TV ja telefoniside alal tegutsejate siirdumist rahvusvahelisele tegevusväljale;
- parandada infoedastuse ja infokasutuse sotsiaalseid ja tehnilisi tingimusi (tõstes tehnoloogilist kirjaoskust ja alandades kasu-tushindu);
- maksimaalselt järgida kommunikatsioonisektori ümberkujundusprotsesside läbipaistvuse põhimõtet.

Nende põhimõtete järgimisel on suur mõju igapäevasele elule. Eelkõige suurendab see osutatavate teenuste skaalat. Teiseks - see alandab lõpp-produktide hindu ning võimaldab lõpuks kodanikel juurdepääsu infole ühiskonnale tähtsate sotsiaalsete protsesside kohta.

Kokkuvõttes edendab see demokraatiat nii eraelus kui majanduses.

KEELENÕU

Veel kord don Quijote teemal

Hispaania kirjaniku Cervantese rüütliromaani paroodiana mõeldud teose "Teravmeelne hidalgo don Quijote La Manchast" nimikangelase õige hääldamine paistab raskusi valmistavat. Küllap vist prantsuse keele hääldusreeglite põhjal arvatakse, et nime lõpp ei hääldu. **Hääldub küll!**

Ärgem unustagem, et tegemist on hispaania, mitte prantsuse nimega - niisiis:

don Quijote - hääldame **don kihhote**.

Ja hispaaniakeelne *quijote* tähendab eesti keeles eluvõõras, idealist.

quijotada, quijoteria, quijotismo - **donkihhotlikkus, donkihhotlus;**

Don Quijote hobune, kelle nimi Rocinante (hääldame **rossinante**) eesti keeles nii efektselt kõlab, tähendab hispaania keeles lihtsalt hobusekronu. Ja seda see kuulus loom romaanis oligi.

Paar väikest märkust

- Rääkides mis tahes **kommunikatsioonist**, kasutame sõna **side** - **side**, **sidet**, **sidesse** jne. Kui tegemist on **sidumisvahendiga**, siis **side**, **sideme**.
- Nõukogude ajal moeks saanud sõna **teenindama** pole nüüdki kuhugi kadunud. Ja nagu aastaid tagasi, kasutatakse nüüdki üsna tihti **teenendama**. Ei tea, miks?
- Hoopis imelik on kuulda **töötama** asemel **töödanud** või **kahetsuse** asemel **kahjatus**.
- **Mispärast** või **miks**, aga mitte **mikspärast**!

Parimate soovidega
Mai Jäervekül

Meeldetuletuseks:

Vastavalt ETV juhatuse 8.10.1998 istungi
protokollile nr. 72 on peatoimetajad
KOHUSTATUD

esitama ETV peadirektorile kinnitamiseks
tegevproduktisendi ja peatoimetaja
ametijuhendite näidisvormi alusel koostatud
ametijuhendid.

Kaidi Kesamaa

Personalliteated

Töölepingu lõpetamine

30.09.1998 uudisteprogrammi arvutigraafiku Arian Leviniga, operaatorite osakonna operaatori Priit Kasega.

04.10.1998 teleteksti ja interneti toimetuse toimetaja Karin Mölderiga, ülekandeosakonna tehniku Raul Tammikuga.

15.10.1998 KUJUNDUSOSAKOND grimeerijad Inga Patrak, Inga Tõnissar, Krista Toompere, Krista Pärt, meister Madis Mäesalu, vanemkunstnikud Tiiu Übi, Tiina Alver, Epp Asper, Enn Helemäe, Ivi Piho, Maili Lepp, Sirje Merima, kunstnik-teostaja Eva-Maria Mägi, juuksur Valve Junolainen, tislerid Eino Kongi, Vladimir Razumov, Remo Mäesalu, butafoor Luule Kangur, rätsepad Rein Paenurk, Piret Möttus.

15.10.1998 VÄLJASTUSOSAKOND tehnikud Mati Gutman, Aimi Palmeos, Juta Nõmm, helirežissöörid Helvi Sarapuu, Margit Sütiste, assistendid Aili Nõmmik, Maie Maasikas, vaneminsener Tõnis Rindesalu.

Tööleping sõlmiti

01.09.1998 Indrek Birkan ja Kadri Leping on saatesektori diktortoimetajad; Astrid Kannel uudisteprogrammi korrespondent.

01.10.1998 Aivo Tammus ja Eros Brambat on lavastusosakonna lavaseadjad, Eva Taimre hommikutelevisiooni toimetuse režissöör, Andrus Laisaar uudisteprogrammi arvutigraafik.

05.10.1998 Kalle Käesel on salvestusosakonna videooperaator ja Kaileen Mägi uudisteprogrammi toimetaja.

Töölepingu muutmine

15.10.1998 Gunta Randla on lastesaadete toimetuse vanemkunstnik; lavastusosakonda on üle viidud: Ain Urbsoo - lavastusosakonna juhataja; Malle Bucht ja Einar Prants - vanemlaohoidjad; Maie Agurauja - laohoidja, Samuel Tääger - laotööline, Silvia-Aino Viljus - kostümeerija. 16.10.1998 Ene Tuuna on heliosakonna helirežissöör.

Aino Sauemägi

Lugupeetud kolleegid!

Palun austage ka kaastöötajate töid ja toimetusi. Ärge visake prügikonteinerite kõrvale vanu telerikaste, -kineskoope, katkiseid toole, tooljalgu, pakkimiskaste jms.

Teadmiseks: ka konteineritesse visatud kineskoobid võetakse sealt välja ja jäetakse ära viimata, sest neid ON KEELATUD prügimäele viia ka spetsbaasi töötajatel.

Piinlik ja inetu on neid prügihunnikuid vaadata kõigil, nii võõrastel kui omadel.

Kui midagi tuleb ära visata, siis palun pöörduge meistri Arvo Reemanni poole (tel. 4691), kes teid selles küsimuses aitab.

Majandustalituse juht
Helme Siider

TEABETELEKRAAT
on ETV sekretariaadi väljaanne
Vahendanud Lea Arme - tel 4167